

ÅRSPLAN 23/24

Hallsetreina FUS barnehage

Hallsetreina

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon

Verdier

Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom

Demokrati

Mangfold og gjensidig respekt

Likestilling og likeverd

Bærekraftig utvikling

Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning

Organisering og ledelse

Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid

Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen

Overganger innad i barnehagen

Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon

Planlegging

Vurdering

Dokumentasjon

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Årsplanen viser hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.37). Årsplanen beskriver hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek og glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den setter retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – i dag og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkeliggjøre visjonen.

Glødende

- Vi viser at vi er glade i barna
- Vi er opptatt av at barna blir tatt godt imot hver morgen
- Vi er engasjert i jobben vår, og fascinert av barnekultur
- Vi tar utfordringer, og utvikler oss
Vi lytter til barna

Skapende

- Vi ser løsninger fremfor problemer
- Vi gir alternativer fremfor begrensninger
- Vi er opptatt av et godt og trygt miljø for utvikling
- Vi ser muligheter
- Vi verdsetter kreativitet
- Vi legger til rette for gode samspill

Tilstedeværende

- Vi ser barna, og er interessert i hva barna er opptatt av
- Vi gir barna oppmerksomhet
- Vi tar barna på alvor Vi tar utfordringer, og utvikler oss
- Vi lytter til barna og hva de har å si
- Vi ser barnas behov • Vi bryr oss om barna

Hovedmål:

- FUS barn har et positivt selvbilde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til “resten av livet”, og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen

Våre metoder for å jobbe mot målene:

- I FUS blir ansatte i barnehagene observert gjennom CLASS, Classroom, Assessment Scoring System. Ut ifra denne observasjonen får vi ansatte tips og triks til hvordan vi best mulig kan tilnærme oss barn, snakke med barn og være støttende voksne som gir de tilgang til læring. Etter denne observasjonen får vi ansatte konkrete mål og strekke oss etter.
- Vi får opplæring i TIK (tuning in to kids) og emosjonsveiledning. Her får vi lære litt om hvordan vi best mulig kan snakke med barn om det å sette ord på følelser og veilede de gjennom de mange følelsene sine.
- I år gjennomfører vi for første gang “Liten og ny” der foreldre/foresatte er mer til stede under oppstart og gjør barna mer trygge og klare for å starte i barnehagen.
- I barnehagen gjennomfører vi ei uteuke oppe på Frøset, teateruke med framføring til foreldrene, fellessamlinger og møter på kryss og tvers av avdelingene.

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Vi har to småbarnsavdelinger 0-3år og to storbarnsavdelinger fra 3-5år og 5-6år, hvor den ene er en uteavdeling. Hallsetreina FUS barnehage ligger sentralt på Byåsen og ble åpnet i desember 2006. Vi har plass til ca. 66 barn og 16 ansatte. Barnehagen er avdelingsbarnehage med fire avdelinger; to småbarn og to storbarn. Selv om vi er fordelt på ulike avdelinger har vi kryss og tvers turer der vi blander barn fra ulike avdelinger, vi har besøksdager der vi besøker andre avdelinger og er masse sammen ute. Vi har et variert uteområde og flotte turmuligheter, blant annet naturlekeplassen som ligger rett nedenfor barnehagen som ofte er i bruk. På uteområdet vårt har vi en kjøkkenhage der barna får være med på såing, vanning, lusing og høsting av grønnsaker, og vi har ei grillhytte som blant annet blir brukt til bål frokost en dag i uka av storbarn. Alle avdelingene er masse ute på tur, og har til og med ei uteuke før sommeren. Alle barna på storbarn er ute på Frøset hele uka, og de største på småbarn får komme to

dager. Vi har også sommerteater der vi setter opp ett teaterstykke og framfører for foresatte, etterfulgt av sommerfest for foresatte. Gjennom året følger vi med på barnas interesser og ideer for sommerteateret og bygger videre på deres ideer. Det er også barna som har roller og framfører med hjelp av oss voksne.

Vi i Hallsetreina FUS barnehage har uteliv som satsningsområdet fordi vi mener at dette er helsefremmende for barnas fysiske og psykiske helse. Hver avdeling er mye ute og går på tur både i nærområdet og buss/trikkturer i marka. Dette kommer frem i vår uteuke, der vi er ute fra start til slutt.

Hallsetreina FUS barnehage AS

Daglig leder: Ingrun Bye Sommerstad
Adresse: Martin Stokkensvei 8
7027 Trondheim
Telefonnummer: 46 88 00 04
E-post: dl.hallsetreina@bhg.no

Kontaktinfo til de ulike avdelingene:

Geitekillingen:

Pedagogisk ledere: Kristin Husbyn &
Heidi Stendahl
Mobilnummer: 90 40 37 43
E-post: Kristin.husbyn@bhg.no
E-post: Heidi.nyberg@bhg.no

Bukkene bruse:

Mobilnummer: 90 01 04 29
Pedagogiske ledere: Lene Berge & Eirik
Mosand
E-post: Lene.berge@bhg.no
E-post: Eirik.mosand@bhg.no

Melkeveien:

Pedagogiske ledere: Anne Mari Rekstad
& Karianne Nyborg
Mobilnummer: 90 40 39 53
E-post: Annemari.rekstad@bhg.no
E-post: Karianne.nyborg@bhg.no

Måneskinn:

Pedagogisk leder: Bente Skjærvik
Mobilnummer: 91 85 12 41
E-post: Bente.skjaervik@bhg.no

Nettside: <https://fus.no/hallsetreina>
Facebook: <https://www.facebook.com/HallsetreinaFUSbarnehageas>
Instagram: https://www.instagram.com/hallsetreina_fus_barnehage/

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Alle ansatte i Hallsetreina FUS barnehage jobber ut fra en felles pedagogisk plattform. Det betyr at vi i fellesskap har funnet de virkelighetsoppfatninger, verdier og holdninger som vi alle skal jobbe ut fra. Disse danner plattformen vi tar utgangspunkt fra, i alt vårt daglige arbeid, og den beskriver hva vi ønsker barna skal få ut av barnehagehverdagen.

Våre metoder for å jobbe mot målene:

- Barna skal oppleve trygge voksne som gir omsorg.
- Barna skal lære å ha respekt og toleranse for at alle barn er og handler forskjellig. Alle er forskjellige, men likevel en del av et større fellesskap.
- Barna skal få gode opplevelser ved å være ute, være på tur og være i nærkontakt med naturen. Vi voksne skal fungere som gode rollemodeller og veiledere, som støtter opp om og ser barnas behov, både som individ og i gruppe.
- Barna skal føle seg betydningsfulle, sett og hørt ved å få være med og medvirke i sin egen hverdag. -
- Barna skal oppleve mestring gjennom å få oppgaver tilpasset alder og modningsnivå, helt fra de minste toddlerne til de største skolestarterne.

- Vi jobber for at barna skal få venneanskaffelseskompetanse, oppleve hverdagsmagi, læring og sosiale kompetanse.
- Vi ansatte legger til rette for godt leke- og læringsmiljø.
- Vi ansatte er lekne, inkluderende og omsorgsfulle. Humor og glede skal ha en stor plass i barnehagehverdagen, både for store og små.
- Vi ansatte ønsker å skape et godt samarbeid med dere foreldre/foresatte. - Vi ønsker å skape grobunn for trygghet, god dialog og god informasjonsflyt.
- Barnas lek er svært betydningsfull.

Har du bare lekt i dag?

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Vårt syn på barn og barndom:

I Hallsetreina FUS er vi bevisst barnehagens rolle i barndommen. Barn starter i barnehagen allerede før ettårsalderen, og tilbringer hverdagen med oss de neste fem årene. Vi skal bidra til å fylle denne hverdagen med positive opplevelser som gir barna tru på seg selv, og mot til å møte utfordringer. For å få til dette er det viktig at vi allerede fra første møte med barnet jobber for å skape gode trygge relasjoner til både barnet og dere foreldre. Alle barn skal kunne være trygg på at det alltid vil være en voksen man kjenner til stede, og som vet hvordan barnet reagerer når mamma eller pappa sier «ha det» på vei til jobb. Denne sårbare tiden i et barns liv, er mulighetenes springbrett når det kommer til å skape trygghet og gode relasjoner. Gjennom en hverdag er det viktig at vi ansatte ser barna som ei gruppe, men også som enkeltbarn, som blir sett og hørt.

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Våre metoder for å fremme demokrati:

Vi lar barna få uttrykke sine meninger og perspektiv i hverdagen. Vi inkluderer barna i valg som blir tatt slik at de erfarer at deres stemme og meninger har noe å si i et fellesskap.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

I barnehagen ønsker vi å fremme at barn er ulike og kommer fra ulike steder. I september har vi ei regnbueuke, i oktober fortsetter vi med mangfolgmåned og FN dag, for å markere de ulike mangfoldene vi har i barnehagen. På FN dagen inviterer vi foreldre på kaffe og tilbyr de å kjøpe et kunstverk deres barn har laget på forhånd i barnehagen. Pengene vi får inn sender vi til en valgfri organisasjon som er med på å støtte en god sak. I februar har vi ei uke der vi lærer barna om samisk kultur. Der får vi smake på ulik samisk mat, høre på joik, lære noen sanger, telle til tre og snakke om den samiske kulturen.

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

I september og oktober går vi dypere inn i ulike familieformer, religioner, likestilling og likeverd. Vi jobber med å lære barna at vi er like mye verd uansett hvordan vi ser ut, at en har rett til å være seg selv, at en kan elske den en vil, at alle skal bli hørt og at ingen skal diskrimineres. «Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt» (Rammeplan for barnehagen, 2017, s.

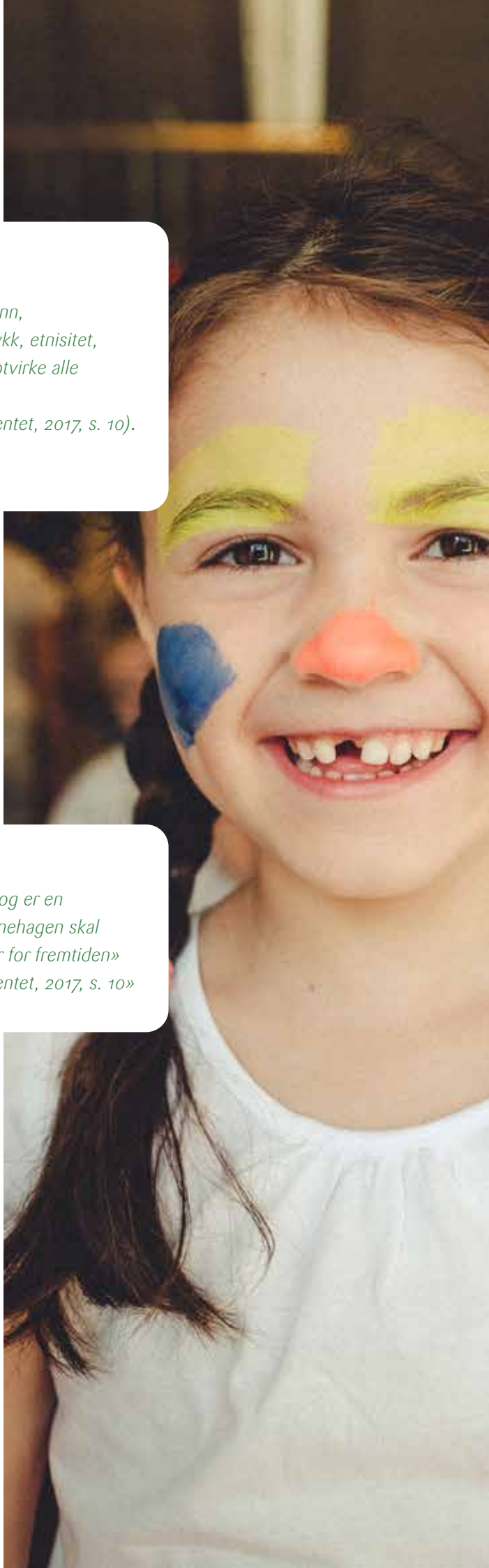
Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10)»

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

I Hallsetreina barnehage vi sertifisert med Grønt Flagg, gjennom Grønn barneby. Vi jobber med avfallshandtering, kjøkkenhage og sporløs ferdsel. Gjennom arbeidet med avfall og kildesortering, vil barna få en forståelse for hva søppel gjør med naturen og dyrelivet. Hva skjer med platen vi resirkulerer, og hva skjer med platen som havner i naturen? Ved å lære oss dette, og bli gode på kildesortering, er det en av måtene vi kan ta vare på naturen på. På våren starter vi med planting av frø. Barna skal få erfaring med prosessen rundt når et frø som blir plantet, hva vi kan så og hva vi kan gjøre med det vi sår. Som en del av dette arbeidet skal vi sammen med barna lage egne miljøregler som gjør jobben mer forpliktende og gøy.

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelsers og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

På slutten av barnehageåret gjennomfører barnehagen ei uteuke, som vi gjennomfører på Frøset gård. I uteuka blir barna levert og hentet på Granåsen parkering og vi går samlet opp til gården. Her kan de største brukes som ressurser for å hjelpe de minste, og de fra småbarn de to dagene de er med. Barna har på sekk med mat, drikke og ekstra klær som de får ansvar for å passe på når vi drar. Da får de øvd på selvstendigheten og kjenne på det å ha ansvar. På turen og gjennom dagene får barna kjenne på det å samarbeide, hjelpe hverandre, og knytte vennskap på tvers av avdelingene. Barna får kjent på mestring og kjenne på et fellesskap gjennom denne uka. Hele uka får barna oppleve å være ute i skog og mark fra starten av dagen til slutten. På Frøset er det gode lekeområder, og barna finner sine egne ut over uka. Hvert år må vi bygge en utedo som barna får være med å hjelpe til. Fra torsdag til fredag får skolestarterne overnatte i lavvoer som blir satt opp på begynnelsen av uka. For noen barn er dette første gang at de overnatter uten foreldre og det blir et stort øyeblikk for de fleste, både barn og foreldre. For de minste i barnehagen er det å bare ta på seg turvesten og finne en hånd å holde i når man øver seg å gå på tur mestring i seg selv. Turen for de minste kan være oppe til slengdissa, nede på storbarn eller det å gå like utenfor grinda. Til de minste legger vi fokus på det å få turglede og prøve å gå noen turer. Vi ansatte jobber med å støtte barna i å møte utfordringer og motgang i hverdagen, dette handler i stor grad om å hjelpe barna med å uttrykke sine egne følelser og forstå andres følelser, dette med hjelp av TIK.

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn uttrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte:

Emosjonskompetanse handler om å identifisere og forstå egne følelser og håndtere frustrasjon. Det handler om å forhindre at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart, og ha kontroll over hvordan og når du uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: I emosjonsveiledning er de ansatte bevisst barnets følelser, er til stede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barnets følelser. De går inn i følelsen til barnet, og navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter de barnet i problemløsningen.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og læringssituasjoner. De ansatte

etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for å skape forutsigbarhet og trygghet, slik at barna kan engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: De ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger:

Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål - svar - sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og frem- og tilbake utvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Egenledelse i lek og læring: De ansatte støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting. De ansatte tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

Slik arbeider vi med Barnet først:

- Vi i Hallsetreina FUS barnehagen startet arbeidet med Barnet først høsten 2019. Vi var med i det som het pulje 1 og var en del av forskningen knyttet opp mot kompetanseløftet. Vi var noen av de første som fikk tilgang til og opplæring i CLASS, Tuning in to kids og annet støttemateriell.
- Gjennom observasjoner fra eksterne og interne CLASS sertifiserte observatører får vi flere ganger i året tilbakemeldingsrapporter som vi bruker i arbeidet med å sikre høy kvalitet i barnehagen. Vi bruker metoder som observasjoner, tilbakemeldingsrapporter, handlingsplaner mm.
- Vi arbeider med alle tre hovedområdene i Banet først hele året, men barnehageåret 2023/2024 vil vi ha litt ekstra fokus på organisering og ledelse.

**BARNET
FØRST!**

5. BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Våre metoder for å sikre barns medvirkning:

I Hallsetreina FUS barnehage tolker vi det slik at barns medvirkning ikke bare handler om valg av bekledning, pålegg på brødskiva eller hvilket rom man skal være på, men at det heller handler om å bli sett, hørt og akseptert for den man er. For å kunne lære seg hvordan man skal behandle sine medmennesker, er det viktig at vi voksne i barnehagen møter barna med lydhørhet, nærhet og innlevelse som gjør at barna føler de blir tatt på alvor. Barna vil etter alder og funksjonsnivå få mulighet til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider av sitt liv i barnehagen, slik vil barnet få tro på seg selv og egne muligheter. Alt dette vil bidra til at barnas sosiale kompetanse øker og de vil få oppleve tilknytning og fellesskap sammen med andre barn.

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Våre metoder for å skape et godt foreldresamarbeid:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Barnehageloven §1).

Vi i barnehagen ønsker å ha et aktivt og godt samarbeid med foreldrene gjennom samtaler i hente-/bringesituasjoner, sosiale arrangement, foreldresamtaler og foreldremøter. Vi vil gjerne at foreldre stiller spørsmål, søker råd eller gir tilbakemelding til personalet i barnehagen. Det er viktig med forståelse og anerkjennelse i forhold til hverandres ansvar og oppgaver ovenfor barnet. For at vi skal lykkes med å utvikle den gode barnehagen og gi barna en god oppvekst må samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet

BARNET FØRST!

bygge på gjensidig respekt, åpenhet og tillit. Ifølge rammeplanen er det foreldrene som har ansvaret for barnas oppdragelse og danning. Barnehagen representerer et tillegg til hjemmet. Både foreldrene og barnehagen ønsker det beste for barnet. Gjennom deltakelse i FAU, SU, foreldresamtaler, foreldremøter, brukerundersøkelsen og ved den daglige kontakten med barnehagen sikres foreldre/foresatte medvirkning på barnehagens virksomhet. Samarbeidsarenaer Foreldreråd, for alle foreldrene i barnehagen. Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU). Hovedoppgavene til FAU er å skape sosiale arrangement som styrker relasjonene mellom foreldrene i barnehagen. (f.eks. juletreffest og sommeravslutning). Hver høst velges en FAU representant fra hver avdeling. Samarbeidsutvalg (SU). SU fremmer foreldrenes fellesinteresser og bidra til et samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen. Hver høst velges to SU representanter, en fra småbarn og en fra storbarn. Det velges i tillegg to vara

Samarbeid med andre instanser:

I Hallsetreina FUS Barnehage samarbeider vi med flere ulike instanser:

- BFT i Trondheim kommune, Helsestasjonen, Pedagogisk – psykologisk tjeneste, barnevernet, ergo- og fysioterapeuttenesten, (bedriftshelsetjenesten).
- FUS barnehagene har også et eget nettverk med flere barnehager i Nidaros, hvor vi blant annet har felles kursdager.
- Fra Dronning Maud Minne Høyskole kommer det barnehagelærerstudenter, og fra byåsen videregående elever som går helse- og oppvekst, som gjennomfører sine praksisperioder her.
- Vi har også ungdomsskoler i nærheten som har arbeidsuke, innsats for andre og operasjon dagsverk hos oss

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god og trygg tilvenning:

Hvert år før frist for å søke barnehageplass vil vi ha en besøksdag for nye søkere. Her vil de få informasjon om hva barnehagen jobber med, hvilke satsningsområder vi har og organisering av avdelinger pr. nå. Daglig leder og pedagoger vil delta på møtet. Det vil bli omvisning og mulighet for å stille spørsmål. Hvert år har vi i slutten av mai et informasjonsmøte for de nye foreldrene som har fått plass i barnehagen vår. Her får foreldrene møte de ansatte som skal jobbe på avdelingene til de nye barna. De får også all informasjon som er verdt å vite på dette møtet. Invitasjonen til møtet blir sendt ut i slutten av april. Nye barn og foreldre får anledning til å besøke barnehagen før de starter. Det blir satt opp egne besøksdager i juni som nye foreldre får informasjon om på informasjonsmøtet. Dagene blir også lagt ut på barnehagens hjemmesider. I forbindelse med de nye barnas oppstart i barnehagen vil det gjennomføres en oppstarts samtale mellom en av pedagogene på barnets avdeling og barnets foresatte. De nye foreldrene har anledning til å velge om oppstarts samtale skal gjennomføres i barnehagen eller hjemme hos foreldrene. Samtalen kan bli gjennomført på forhånd eller kort tid etter oppstart.

En av pedagogene på avdelingen vil også komme på hjemmebesøk for å møte foreldre og barn i et avslappet og trygt miljø for barnet som skal begynne i barnehagen. Til høsten skal barnehagen begynne med en ny metode for tilvenning som heter "liten og ny". Dette har vært et prøveprosjekt i noen år der det startet med få barnehager, og nå har det blitt flere barnehager som skal gjennomføre dette. "Liten og ny" går ut på at foreldrene skal være til stede under barnehagedagen for det nye barnet en hel uke, altså fem dager. Det er de som har hovedansvar for å være den trygge voksne for barnet, det vil si: de skal bytte bleier, legge barnet og gjøre de dagligdagse tingene. De ansatte på avdelingen skal gradvis bli mer og mer kjent med barnet, og barnet blir tryggere på de ansatte ut over dagene. Det er viktig at foreldrene viser til barnet at her er det trygt å være og legge til rette for at barnehagedagen blir en positiv opplevelse for barnet. Av de barnehagene som har gjort dette noen ganger erfarte at barna er my tryggere etter de fem dagene siden de har hatt foreldrene til stede, og når foreldrene starter opp på jobb igjen blir avskjedene litt lettere for barna har blitt kjent med avdelingen og ansatte under trygge omstendigheter. I begynnelsen har vi ansatte veldig tett kontakt med foreldre, slik at de ikke skal dra til jobb og undre seg på at barnet har det bra. Hvis det lar seg gjøre sender vi som regel ei melding, og bilde av at de har det bra. Dette har vi erfart som positivt på foreldrehjertes. Alle barn får tildelt to kontaktpersoner som vil være klare til å ta imot barnet på sin første barnehagedag og følge det litt ekstra de første dagene. Tidligere har vi bare hatt en kontaktperson, men av erfaring er det lurt å ha to siden de ansatte ikke er på jobben hele åpningstiden og hvis en person blir syk er det greit å ha en til ansatt som barna er trygge på. Etter hvert vil også de andre ansatte bli gode trygge voksne for barnet når de har blitt bedre kjent.

Overganger innad i barnehagen

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

På våren får barna som skal bytte avdeling til høsten gå på besøksdager til sin nye avdeling. Vi etterstreber også at det følger en voksen med barna fra småbarnsavdelingene til storbarnsavdelingene, slik at de har med seg en trygg og kjent voksen.

Overgang mellom barnehage til skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang til skolen:

Skolestarterne på Hallsetreina FUS barnehage blir fordelt på Jotunheimen og Trollongan. Dette var nytt i år, og har kommet som et ønske fra oss ansatte. Vi ønsker at skolestarterne skal bli gode forbilder til de som kommer ned fra småbarn og kan hjelpe de litt mindre i nye overganger og bli kjent med den nye hverdagen sin. Det er vårt mål at barna skal bli stå trygge og klare som mulig for det året de skal starte på skolen. Vi følger Trondheim kommunes overgangsplan, som er felles for alle barn i kommunen. Vi bruker grenseobjekter, som befinner seg på tvers av settinger. Grenseobjekter kan være gjenstander og aktiviteter. Bok: Geitekillingen som kunne telle til ti Spill: Villkatten Lek: Rødt lys Sang: Stopp! Ikke mobb! Vi skal ha klubb dager for skolestarterne to dager i uka, en barnehagedag og en turdag. Vi tar tak i det som interesserer barn, og har tema over tid. Eksempel på tema vi har vært gjennom er "kroppen". Vi erfarer at barna blir mer interessert i bokstaver og tall det siste året i barnehagen. Dette underbygger vi når interessen kommer, og leker oss

med regning og skrivning. Det siste året i barnehagen er det økt fokus på vennskap, konsentrasjon, samarbeid og selvstendighet. Barna skal lære seg å klare seg på egenhånd i størst mulig grad. Vi snakker mye om hva en venn er, og hvordan være en god venn. Barna får utfordret seg i å løse konflikter selv, og å tørre å stå opp for det de mener og vil, med oss som veiledere. På vårhalvåret starter vi opp med besøk på de ulike skolene barna skal gå på. Dette skjer som regel med alle skolestarterne sammen. Det blir også overført informasjon fra barnehagen til skolen, med de foresattes godkjenning. Informasjon har fokus på barnets sterke sider, mestringskompetanse og særskilt tilrettelegging.

Link til lokal plan for overgang bhg -skole:

<https://www.trondheim.kommune.no/globalassets/10-bilder-og-filer/02-skoler/skoler-pa/saupstad-skole-og-ressurssenter/rutiner-ved-overgang-fra-barnehage-til-skole.pdf>

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: "en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid." Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon:

- • Høy faglig refleksjon
- • Lærende møter
- • Rød tråd i det faglige arbeidet på alle nivå
- • Bruk av periodeplaner og kontinuerlig evaluering
- • Godt implementeringsarbeid

Planlegging

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Våre metoder for planlegging:

Hele personalgruppen bidrar til utformingen av den kommende årsplanen hvert år i mai/juni. Hver avdeling lager et pedagogisk opplegg som tar utgangspunkt i det som allerede er bestemt i årsplanen, rammeplanen og barnegruppen. Noen avdelinger opererer med tremånedersplaner, mens andre deler denne opp i en ulik plan for hver måned. Planen blir gjort kjent for foresatte gjennom MyKid. Opplegg som tar utgangspunkt i enkeltbarn blir ikke gjort kjent for alle foresatte, kun de det gjelder. Periodeplanene gjennomføres på avdeling gjennom konkrete aktiviteter, turer, temaarbeid og lek. Vi observerer kontinuerlig barnas interesser slik at vi kan bringe dette inn i arbeidet med fagområdene. Vi har både uformelle og formelle observasjoner, de uformelle observasjonene gjør vi i hverdagen for å legge lek og aktiviteter til rette for hvert enkelt barn, slik at de opplever mestring. Vi bruker også formelle observasjoner til å fylle ut observasjonsskjemaet «Alle med» i forbindelse med foreldresamtaler og «TRAS» ved behov. Personalet vurderer fortløpende hvordan tilbudet barnehagen gir barna og de foresatte opplever, om det er noe som kan forbedres, eller gjøres mer av. Under foreldresamtaler vil de foresatte også kunne komme med sine inngående vurderinger. Samtidig er det viktig for oss i barnehagen at foresatte kommer med daglige innspill om det er noe man vil ta opp, positivt som negativt. Under utarbeidingen av pedagogisk plan og rapport vil hver avdeling vurdere forrige måneds planer, det samme gjør daglig leder ved gjennomgang av rapporten. Hver avdeling evaluerer hver måned barnegruppen opp mot progresjonsmålene som er beskrevet i årsplanens progresjonsplan, samt om alle ansatte har fungert slik progresjonsplanen beskriver. Det er viktig å påpeke at barnehagen gjør tilpasninger til barnet om man ser at enkelte mål ikke blir nådd, det er ikke barnet som skal tilpasses barnehagen! Barnehagen gjennomfører hvert år en brukerundersøkelse, samt en medarbeiderundersøkelse, disse jobber vi med i løpet av året for å bli bedre.

Vurdering

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget»
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering:

Vi bruker møter og plantid til å kontinuerlig vurdere, evaluere og videreutvikle det pedagogiske arbeidet. Vi bruker metoder som Pianta, GLL, CLASS observasjoner, IGP mm.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten»
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metoder for dokumentasjon:

I Hallsetreina bruker vi en nettside som heter MyKid. Her krysser vi inn og ut barn, legger inn alle aktiviteter som skjer den kommende uken, legger inn bursdager, sender beskjeder til foreldre og legger ut bilder. Med dette verktøyet får foreldrene/foresatte daglige bilder av barna og en tekst der det står litt om hva de har gjort i barnehagen den dagen. Her blir det også lagt ut periodeplaner, årsplaner og andre viktige dokumenter fra barnehagen. Noen avdelinger lager også plakater fra prosjekter som de henger på veggen for foresatte/foreldre å se. Under utarbeidingen av pedagogisk plan og rapport vil hver avdeling vurdere forrige måneds planer, det samme gjør daglig leder ved gjennomgang av rapporten.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- Vi iverksetter tiltak for enkeltbarn som trenger ekstra støtte. Det kan dreie seg om barn som trenger hjelp for å komme bedre med i leken, smågrupper rundt barn som kan ha nytte av tettere oppfølging, enkelte trenger en annen organisering eller andre rutiner enn andre, dette for at hverdagen skal oppleves bedre for barnet. Vi tilpasser tiltakene etter barnets behov og utvikling, og vektlegger sosialt fellesskap med andre barn når tiltakene gjennomføres.
- Vi har foreldresamtaler med foreldre for å vurdere barnets utvikling. Det er nyttig å kommunisere om eventuelle likheter/ forskjeller som utspiller seg i hjemmet og i barnehagen. Barnet drar god nytte av om hjem og barnehage samkjører sine tiltak rundt barnet.
- Vi henviser, i samråd med foreldre, til PPT. Dette i tilfeller hvor personalet kan dra nytte av eksternt veiledning, eller det er behov for å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

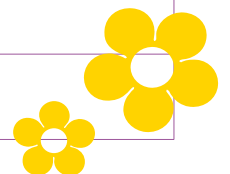
Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Gjennom hele året jobber vi med fagområdene. Vi velger å dele opp alle fagområdene inn i ulike perioder, slik at vi kan fokusere ekstra på dem, selv om vi jobber med alle hele året.

August	Planleggingsdag	18. august
September	HMS uke	16.-20.september
Oktober	Mangfolds måned Planleggingsdager FN DAG	12. og 13. oktober 24. oktober
November	Julegrantenning	24. november
Desember	Lucia Nissefest Juleferie (barnehagen er stengt)	13. desember 15. desember 23.desember-01. januar
Januar	Planleggingsdag	26. januar
Februar	Samefolkets uke Karneval	5.-9. februar 16. februar
Mars	Påskeferie (barnehagen er stengt)	25. mars – 1 april
April		
Mai	Planleggingsdag Uteuke	10 mai 27.mai – 31.mai
Juni	Teateruker Sommerfest	
Juli	Siste dag for skolestarterne (Må avvikle 3 uker sammenhengende ferie før 30.07)	3 juni- 13 juni 13. juni

Anne Mari Rekstad
Pedagogisk leder

Eri Hosen
Barne og ungdomsarbeider

Erik Mosand
Barnehagelærer

Heidi Stendahl
Pedagogisk leder og stedfortreder

Heidi Aa Roos
Assistent

Ingrun Bye Sommerstad
Daglig leder

Kari Nyland Tessem
Fagarbeider

Karianne Nyborg
Pedagogisk leder og Baseleder

Katrine Risan Evensen
Barne- og ungdomsarbeider

Kristin Beate Husbyn
Pedagogisk leder

Lene Rusten Berge
Pedagogisk leder

Lina Aursøy
Barne- og ungdomsarbeider

Sander Evensen
Gruppestøtte - assistent

Terje Berg
Assistent

Beate Lillian Skjærvik
Pedagogisk leder

Maiken Eriksen
Barne- og ungdomsarbeider

Hauk Rennemo Hanslien
Barne- og ungdomsarbeider

**BARNET
FØRST!**

